

Vyhodnotenie elektronického dotazníkového prieskumu k aktivite

1.3 Vyhodnotenie implementácie inovovaného ŠVP pre predprimárne vzdelávanie

Doc. PaedDr. Ondrej Kaščák, PhD.

Prof. PhDr. Branislav Pupala, CSc.

S cieľom vykonať vyhodnotenie implementačných aktivít bol zrealizovaný elektronický dotazníkový prieskum. Dotazník bol elektronicky administrovaný všetkým v projekte zúčastneným pedagogickým zamestnancom (100). Návratnosť dotazníka v stanovenom termíne bola 94 %, t.j. prieskumu sa zúčastnilo 94 pedagogických zamestnancov.

Dotazník bol skonštruovaný tak, aby bolo možné vzťahovať získané údaje z vecných položiek (časť B) k vybraným identifikačným položkám v jeho úvodnej časti (časť A). Cieľom dotazníka bolo od respondentov získať hodnotiace stanoviská k podobe nového ŠVP, k priebehu jeho implementácie a ku kľúčovým implementačným aktivitám.

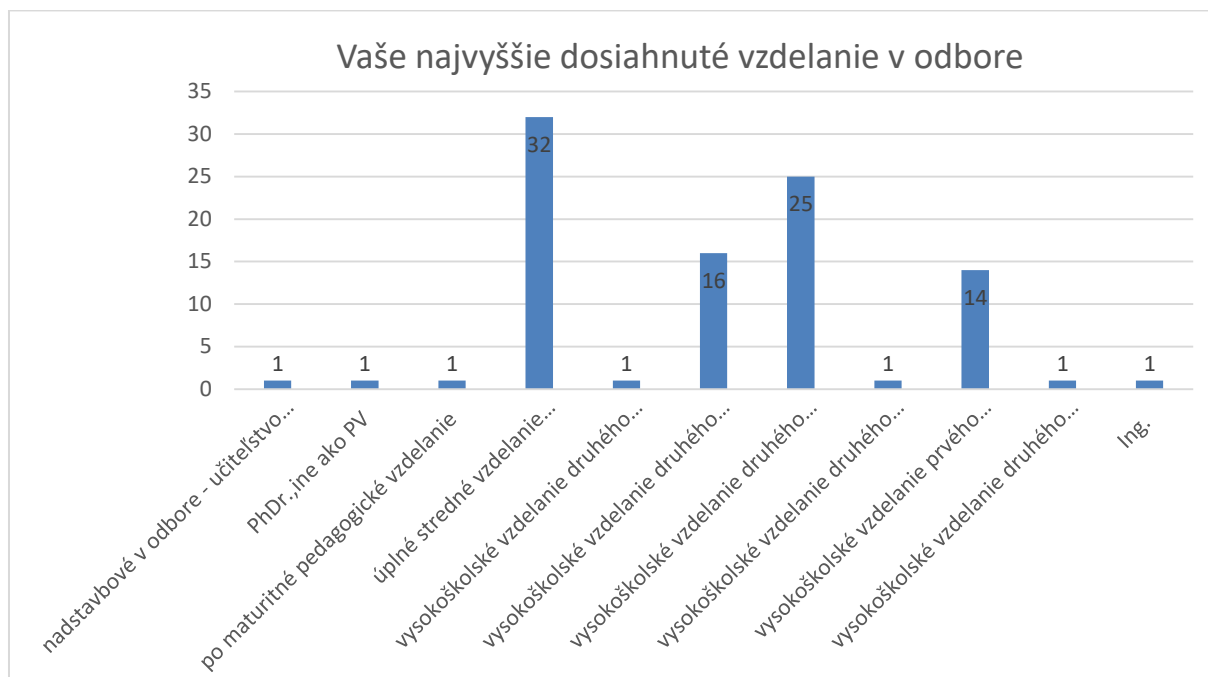
Keďže ciele prieskumu smerovali do oblasti zisťovania postojov a hodnôt respondentov, tak najvhodnejším typom dotazníkových položiek sú postojové škály. Tie sú určené na zisťovanie a zber údajov tohto druhu. Použité boli 5-stupňové škály Likertovho typu adaptované na špecifické obsahové oblasti, na ktoré sa zameriava prieskum. Okrem škálovaných položiek boli v dotazníku použité aj bežné položky s voliteľnou odpoveďou, najmä v prípade identifikácie špecifických potrieb respondentov a poskytovanej podpory.

V časti A (Všeobecné údaje) dotazník obsahuje 7 identifikačných položiek. Ako veľmi významné položky v tejto časti identifikujeme najmä položku dosiahnutého vzdelania a dĺžky pedagogickej praxe pedagogických zamestnancov. Predpokladáme, že implementačné aktivity a hodnotiace stanoviská sú ovplyvňované najmä týmito dvoma ukazovateľmi.

V časti B (Vlastný dotazník) dotazník obsahuje 11 položiek, z toho 6 škálovaných položiek. Respondenti hodnotili jednak rozsah zmien v iŠVP oproti predchádzajúcemu ŠVP, náročnosť zavádzania iŠVP, potrebu vzdelávacej podpory pre jednotlivé fázy zavádzania iŠVP, určovali inštitucionálnu zodpovednosť za podporu zavádzania iŠVP, adresnosť najintenzívnejšej podpory pri zavádzaní iŠVP na škole, hodnotili významnosť informačných zdrojov na získavanie informácií o iŠVP a jeho zavádzaní, mieru prínosnosti podporných materiálov, mieru personálneho komfortu a diskomfortu pri práci so vzdelávacími oblasťami, mieru potrebnosti podpory pre konkrétne vzdelávacie oblasti, či určovali preferencie vo formách podpory pri zavádzaní iŠVP.

Výsledky a analýza

Z hľadiska zapojenosti jednotlivých krajov možno hovoriť o rovnomernom zastúpení. Z hľadiska veľkosti obcí, v ktorých sídlia zúčastnené materské školy, mierne prevažujú obce s počtom obyvateľov nad 10 000 nad obcami s počtom obyvateľov do 5000. Nižšie uvedená tabuľka uvádza účasť respondentov podľa dosiahnutého vzdelania. Najsilnejšiu skupinu respondentov už tradične tvoria učiteľky s dosiahnutým úplným stredným vzdelaním pedagogickým, nasledované učiteľkami so vzdelaním magisterským a bakalárskym.

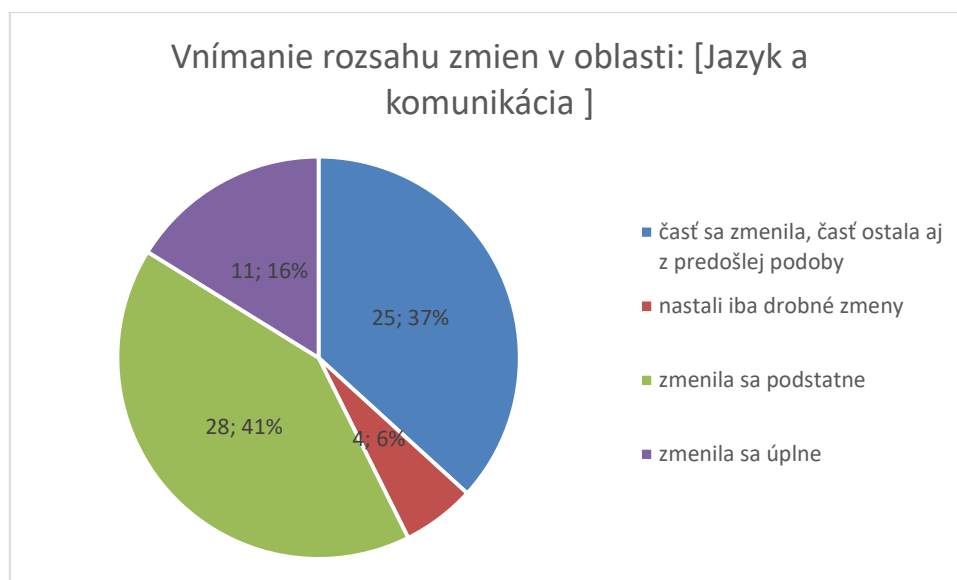
58% zúčastnených respondentov pracuje ako učiteľky materských škôl, 22 % pracuje na pozícii zástupkyne riaditeľky a 18 % je riaditeľkou materskej školy. Z tohto pohľadu ide o výhodné rozloženie vzorky, kde ťažiskovú skupinu tvoria učiteľky ako tie, ktoré sú zodpovedné za vnútrotriednu implementáciu iŠVP, a zároveň sú dôležité aj postoje vedúcich zamestnancov, ktorí zabezpečujú podmienky pre implementáciu iŠVP v rámci daných škôl.

Vyššie uvedená tabuľka zase poukazuje na rozloženie respondentov z hľadiska dĺžky pedagogickej praxe. Pomerne silnú skupinu tvoria učiteľky s relatívne krátkou pedagogickou dráhou a veľmi silnú skupinu tvoria učiteľky s veľmi dlhou pedagogickou praxou- nad 30 rokov. To, že sú najväčšie počty respondentov (spolu takmer polovica) lokalizované v extrémnych skupinách dĺžky praxe, nám dáva príležitosť sledovať rozdiely vo vnímaní implementácie iŠVP medzi týmito skupinami. Z uvedeného rozloženia sa taktiež potvrdzuje nižšie zastúpenie strednej generácie učiteliek materských škôl v školských kolektívoch. Takmer 70 % zúčastnených respondentov je zaradených do kariérového stupňa „samostatný pedagogický zamestnanec“.

Takto zložená vzorka sa následne v časti B dotazníka vyjadrovala k položkám týkajúcim sa implementácie iŠVP, do ktorej boli zapojené materské školy, kde daní respondenti pracujú.

Prvá položka tejto časti sa týkala ohodnotenia rozsahu zmien, ktoré zaviedol v konkrétnych vzdelávacích oblastiach iŠVP oproti tomu predchádzajúcemu. Pre vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia boli výsledky nasledovné:

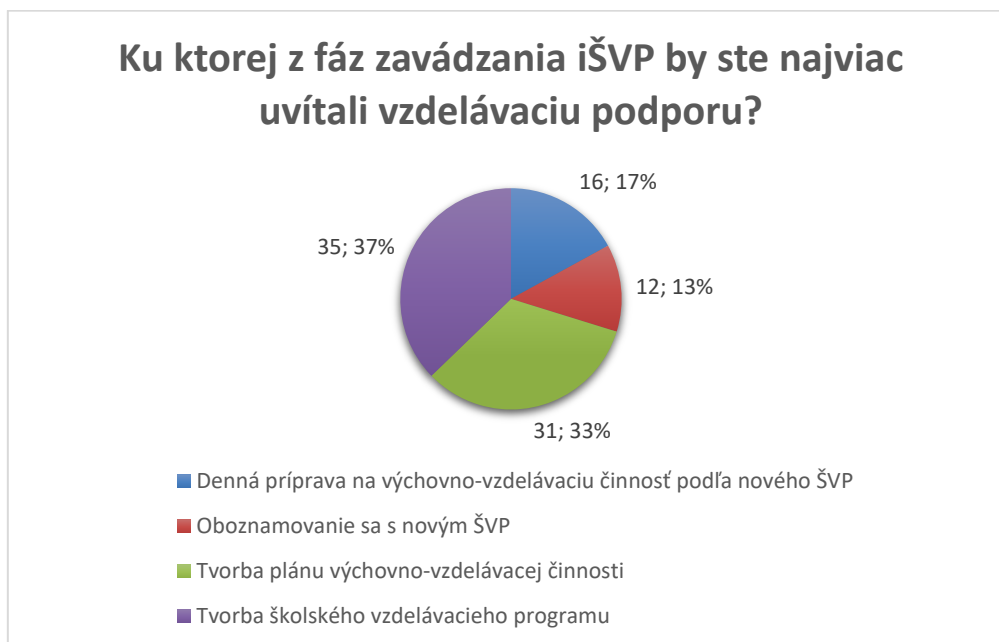

Výsledky pre túto vzdelávaciu oblasť demonštrujú typické rozdelenie postojov aj pre iné vzdelávacie oblasti. Ako druhá najčastejšia odpoveď bola najčastejšie zvolená neutrálna odpoveď „časť sa zmenila, časť ostala aj z predošlej podoby“ a najpočetnejšia bola odpoveď „zmenila sa podstatne“. Výnimku tvorili len tzv. výchovné oblasti (Umenie a kultúra- Výtvarná výchova, Umenie a kultúra- Hudobná výchova a oblasť Zdravie a pohyb), kde bol o niečo častejší neutrálny postoj, za ktorým nasledoval postoj „zmenila sa podstatne“. Podstatnosť zmeny je teda najdominantnejšie vnímaná pre vzdelávacie oblasti Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť a Človek a svet práce, pričom práve oblasť Človek a svet práce je vnímaná ako najzásadnejšie inovovaná oblasť, kde až 52 % respondentov uvádza, že daná oblasť sa zmenila podstatne a ďalších 19 % respondentov, že sa zmenila úplne. Takže až 71 % respondentov považuje

zmeny v tejto oblasti za zásadné. V prípade Jazyka a komunikácie je to 57 %, Matematiky a práce s informáciami je to 51 %, Človeka a prírody 61 %, Človeka a spoločnosti 52 %. V prípade „výchovných“ vzdelávacích oblastí sa tento súčet dvoch najvýraznejších postojov pohybuje vždy pod 50 %.

Z hľadiska implementácie iŠVP je mimoriadne dôležitá spätná väzba o náročnosti jednotlivých fáz zavádzania iŠVP. K tejto spätnej väzbe smeruje položka č. 2. Je veľmi povzbudivé, že oboznamovanie sa s iŠVP nepovažuje väčšina respondentov za náročné.

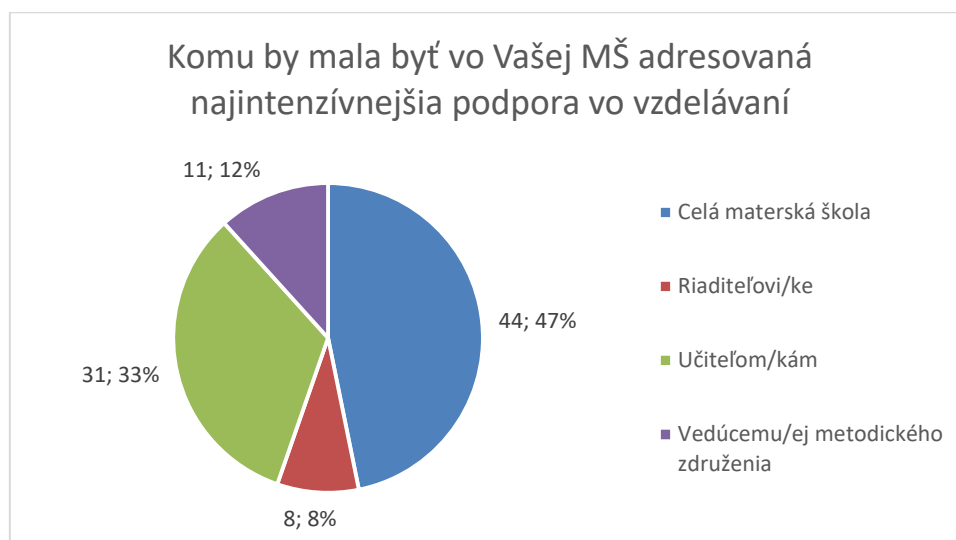
Až 74 % respondentov volilo postoje 1 - 2, čiže postoje vyjadrujúce nízku úroveň náročnosti. Iba 5 % respondentov volilo nepriaznivé stupne škály 4 - 5. Vzniká teda predpoklad, že podoba iŠVP je respondentom užívateľsky blízka. Len 8 % respondentov má tendenciu považovať tvorbu školského vzdelávacieho programu v rámci implementácie iŠVP za náročnú. Zostatok tenduje od stupňa 1 po stupeň 3, čiže po neutrálne stanovisko. Obdobné platí o tvorbe plánu výchovno-vzdelávacej činnosti, kde len 5 % respondentov tenduje k stanovisku o náročnosti. To isté platí v prípade dennej prípravy na výchovno-vzdelávaciu činnosť podľa iŠVP. Pri tejto položke tenduje k stanovisku o náročnosti 9 % respondentov, pričom 72 % tenduje k stanovisku o nízkej náročnosti. Tieto výsledky sú mimoriadne pozitívne a poukazujú na vytvorenie priaznivých podmienok pre implementáciu iŠVP. Jednak sa inovovaný ŠVP javí byť ako respondentom blízky, oboznamovanie a práca s ním sa javia ako nenáročné a zároveň výsledky poukazujú na vysokú mieru asistencie zo strany projektových aktivít, ktoré umožňujú respondentom vnímať tvorbu ŠkVP, plánu výchovno-vzdelávacej činnosti a dennej prípravy na výchovno-vzdelávaciu činnosť ako nenáročnú.

Vyššie prostredníctvom grafu vyhodnotená 3. otázka smeruje k identifikovaniu oblastí podpory. Výsledky súvisiace s oboznamovaním sa s iŠVP podporujú predchádzajúci predpoklad, že iŠVP je prístupný učiteľkám aj bez masívnej asistencie. Len 13 % z nich považuje za potrebné poskytovať v tejto oblasti vzdelávaciu podporu. Aj svoju dennú

prípravu považujú učiteľky za oblasť, kde nie je podpora masívne očakávaná (17 %). Oblasť tvorby plánov výchovno-vzdelávacej činnosti (33 %) a tvorby školského vzdelávacieho programu (37 %) sú učiteľkami identifikované ako ťažiskové oblasti vzdelávacej podpory. Aj z tohto pohľadu možno vnímať projektové aktivity ako veľmi vhodne nastavené, keďže veľká časť z nich smeruje práve k uvedeným oblastiam.

Otázkou č. 4 sa overovalo, ktorá z inštitúcií resp. príslušných orgánov by mali byť podľa názoru respondentov zodpovedné za podporu zavádzania iŠVP a predovšetkým do akej miery. Ako najvýznamnejší hráči v implementácii reformy a poskytovaní podpory pri zavádzaní iŠVP boli identifikovaní ŠPÚ a MPC (obe zhodne po 70 % v najintenzívnejšom stupni „významná podpora pri zavádzaní“). Respondenti zjavne chápali podporu v správnom slova zmysle, ako podporu procesov priamo na školách. Aj preto orgán s treťou najväčšou podporou v najintenzívnejšom stupni (48 %) bolo Metodické združenie vo vlastnej MŠ. Ďalšie štátne orgány (MŠVVaŠ, ŠŠI, školské úrady) a verejné inštitúcie (VŠ) dosahovali v rámci najintenzívnejšieho stupňa hodnotenia výsledky medzi 26% - 38%. V súčte najmenej intenzívnych stupňov škály (1 - 2) vychádza zo všetkých inštitúcií práve MŠVVaŠ ako to, ktorého podpora bola najväčším počtom respondentov hodnotená ako nie tak významná v procese implementácie. V prípade MŠVVaŠ má tento postoj 22 % respondentov. Najnižší počet respondentov volil uvedené stupne v prípade ŠPÚ a MPC (zhodne po 10 %), čo opätovne zdôrazňuje významnosť pozície oboch inštitúcií pri implementácii kurikulárnej reformy.

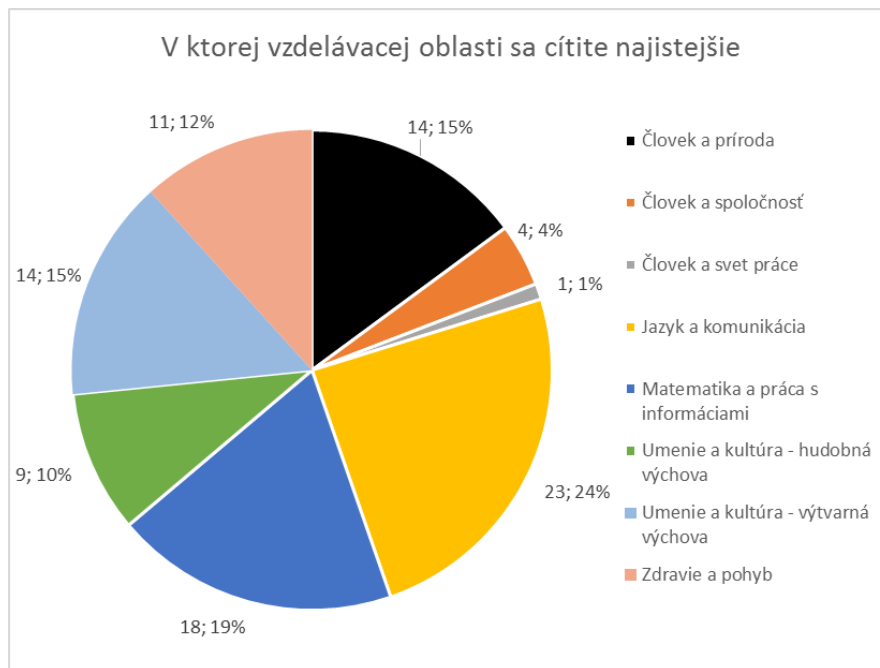

Otázka č. 5 (hore uvedený graf) mala identifikovať hlavného príjemcu podpory v škole pri implementácii iŠVP, preto mohli respondenti zvoliť len jednu odpoveď. Respondent teda musel rozhodnúť, ktorá z možností je prioritnejšia. Väčšina respondentov (47 %) rozmýšľala komplexne a volila celú materskú školu. Druhým najpočetnejším príjemcom (33 %) boli samotné učiteľky. Respondenti tak nevnímajú zmeny vo vzdelávaní len naviazané na vzdelávaciu podporu adresovanú vedúcim zamestnancom.

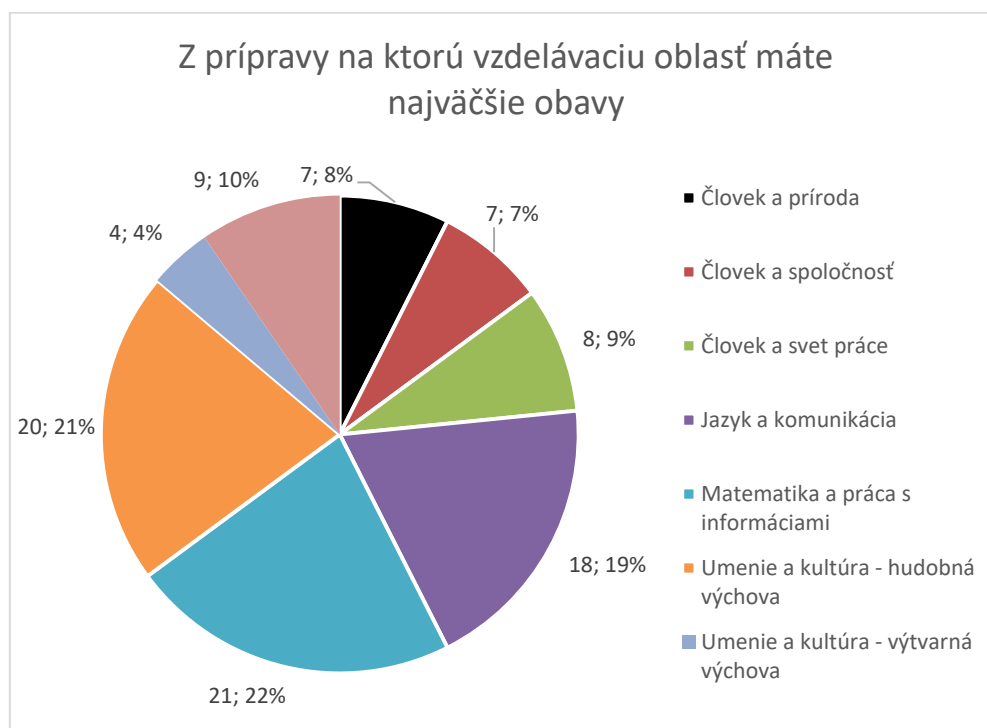
Otázka č. 6 smerovala k hodnoteniu vybraných zdrojov na získavanie informácií o prebiehajúcej reforme a implementácii iŠVP. Z výsledkov vyplýva, že respondenti považujú

za najdôležitejší zdroj priame vzdelávanie, keďže stupeň jeho veľkej významnosti zvolilo až 84 % respondentov. Nasledovali aktuálne informácie na oficiálnych stránkach štátnych inštitúcií a orgánov (60 %), informácie od riaditeľky a vedúcich metodických združení (48 %). Najmenej volieb stupňa veľkej významnosti zaznamenávame pri informáciách z článkov v odbornej tlači (26 %) a informáciách zo sociálnych sietí (10 %). Práve pri sociálnych sieťach nachádzame najviac volieb stupňa „neužitočný“ (17 %). Priame vzdelávanie, angažovanosť zodpovedných štátnych organizácií v súčinnosti s vedením škôl a metodickými združeniami sú považované za kľúč k úspešnej kurikulárnej reforme.

Otázka č. 7 sa už priamo týkala výstupov projektu a podpornej činnosti zo strany ŠPÚ. Išlo o ohodnotenie prínosu pripravených podporných materiálov. Z podporných materiálov respondenti najvyššie hodnotili prínos adaptácií výkonových štandardov pre jednotlivé vzdelávacie oblasti a výkonové úrovne. Stupeň „majú veľký prínos“ zvolilo až 63 % respondentov, pričom predchádzajúci stupeň (4) zvolilo ďalších 24 % respondentov. Významnosť prínosu tohto materiálu tak vyjadriло 87 % respondentov. Za veľmi významné pre svoju prácu respondenti považujú aj východiská plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti s ukázkami. Najvyšší stupeň významnosti tu zvolilo 58 % respondentov, druhý najvyšší 26 % respondentov, teda 84 % respondentov považuje tento materiál za významný a prínosný pre svoju prácu. Manuál pre tvorbu školských vzdelávacích programov považovalo za prínosný (oba stupne významnosti) 54 % respondentov, osobitosti tvorby školských vzdelávacích programov 66 % respondentov. Vo všeobecnosti tak možno povedať, že všetky podporné materiály boli vnímané ako prínosné pre prácu učiteľov v situácii implementácie iŠVP. Hodnotenie, že uvedené materiály nemajú žiadny prínos pre prácu učiteľiek v kontexte implementácie iŠVP, sa pri jednotlivých materiáloch pohybovalo v rozmedzí 1 - 3% a menej intenzívne hodnotenie nevýznamnosti (stupeň 2) sa pohyboval v rozmedzí 2 - 7%. Súčet oboch stupňov nevýznamnosti v žiadnom z prípadov nepresiahol 10 %, čo prudko kontrastuje s vysokými hodnotami významnosti (od 54 % vyššie).

Otázka č. 8 sleduje mieru pozitívnej emočnej valencie k vzdelávacím oblastiam. Tu sa potvrdzujú tradičné identifikácie slovenských učiteliek materských škôl. Najviac sa ich identifikuje so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra. Sumárne pre obe podoblasti (výtvarná výchova a hudobná výchova) si túto preferenciu zvolilo 25 % respondentov. Ako samostatné vzdelávacie oblasti sú však najsilnejšie Jazyk a komunikácia (24 %) a Matematika a práca s informáciami (19 %). Nasleduje oblasť Človek a príroda (15 %), Zdravie a pohyb (12 %). Veľmi malý počet respondentov sa cíti byť istí v oblastiach Človek a spoločnosť (4 %) a Človek a svet práce (1 %).

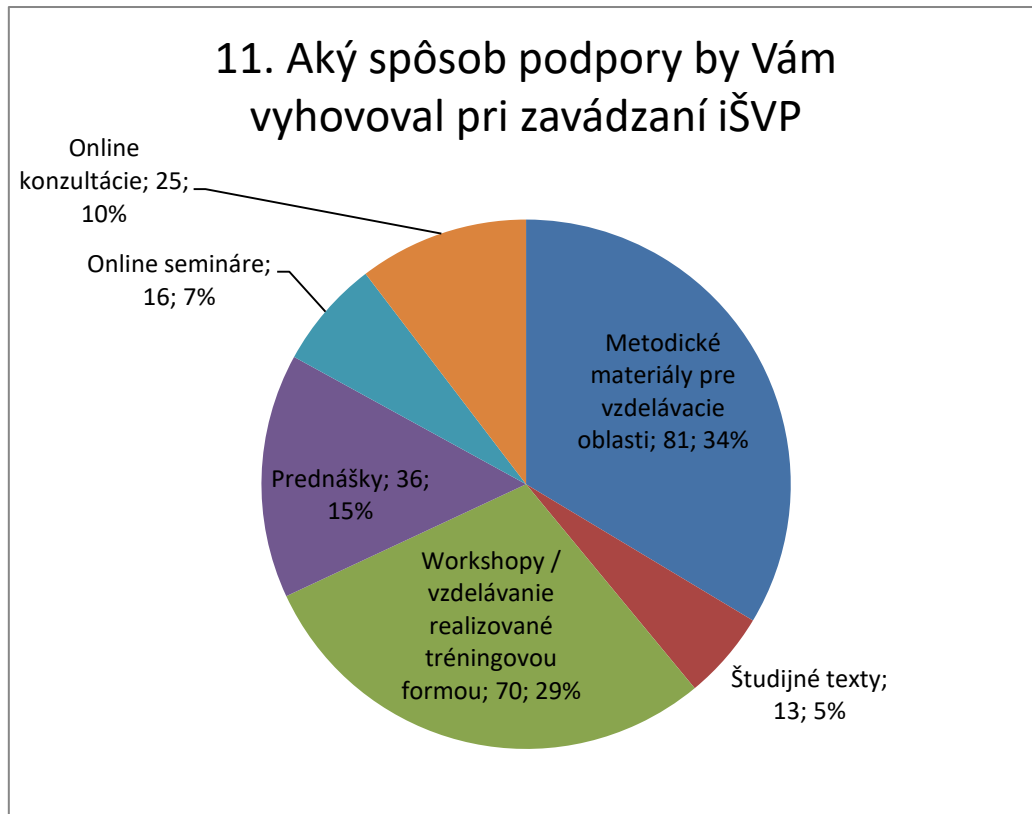

Otázka č. 9 smeruje k opačnej emočnej valencii - k obavám respondentov vo vzťahu k príprave na určitú vzdelávaciu oblasť. Táto položka nám umožní objektivizovať si pohľad na vnímanie istých vzdelávacích oblastí, ak ju dáme do súvislosti s otázkou č. 8. V prípade oblastí Človek a spoločnosť a Človek a svet práce sa ukazuje, že zatiaľ čo len minimum učiteliek sa v tejto oblasti cíti isto, tak zároveň malá skupina respondentov má obavy z prípravy na dané oblasti. Tieto oblasti teda nie sú vnímané ako ťažiskové, pre materskú školu prioritné a teda sa učiteľky s nimi neidentifikujú. Učiteľky sa im nevenujú prioritne, čo môže spôsobovať, že príliš nesledujú, čo sa v týchto oblastiach deje. Zároveň však prípravu na tieto oblasti nevnímajú ako namáhavú. Jazyk a komunikácia a Matematika a práca s informáciami predstavujú iný prípad - učiteľky sa s nimi identifikujú, cítia sa v nich isté, no zároveň majú v týchto oblastiach najväčšie obavy z prípravy na ne. Pri týchto oblastiach ide o základné kamene školskej pripravenosti a cítia pri nich najväčšiu zodpovednosť. V prípade vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra sú väzby v oboch ukazovateľoch istota verzus obavy z prípravy odlišné pre obe podoblasti. Hudobná výchova je len u malej skupiny respondentov predmetom pozitívnych identifikácií (10 %) a u viac ako dvakrát početnejšej skupiny respondentov vzbudzuje obavy z prípravy (21 %). Tu už možno hovoriť o vnímanej náročnosti vzdelávacej podoblasti. Vo výtvarnej výchove sa cíti isto 15 % respondentov a len 4 % majú obavy z prípravy na túto oblasť. Znamená to, že ide o tradičnú oblasť identifikácie učiteliek materských škôl, ktorú zvládajú takmer rutinne.

Tento typ analýzy umožňuje aj položka č. 10, ktorou sa pre jednotlivé vzdelávacie oblasti zisťuje miera intenzity podpory z pohľadu respondentov. Na vyjadrenie najvyššej potreby podpory slúžili voľby stupňov 4 a 5, najnižšej stupne 1 a 2. V prípade vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je vyjadrená potreba podpory na úrovni 31 %, nepotrebnosť podpory až na úrovni 41 %. Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami ide o vyrovnaný pomer 33 % / 33 %, pričom stálu podporu očakáva 14 % respondentov, čo je jedna z najvyšších hodnôt pri porovnaní s ostatnými vzdelávacími oblasťami. V oblasti Človek a príroda je pomer 24 % / 48 % v prospech nepotrebnosti podpory, kde až 14 % respondentov tvrdí, že nepotrebuje žiadnu podporu. Obdobný pomer je aj v prípade oblasti Človek a spoločnosť (22 % / 44 %) a Človek a svet práce (23 % / 42 %). Obdobný pomer nájdeme aj v podoblasti Hudobná výchova (26 % / 42 %), kde však 14 % respondentov tvrdí, že potrebuje stálu podporu. Podoblasť výtvarnej výchovy sa najradikálnejšie dostáva k pólu nepotrebnosti podpory, vyjadruje ju až 50 % respondentov. K potrebe podpory tenduje len 22 % respondentov. Oblasť Zdravie a pohyb tenduje k favorizovaniu nepotrebnosti podpory (27 % / 44 %), relatívne vysoký počet respondentov (15 %) zároveň tvrdí, že nepotrebujú žiadnu podporu v tejto oblasti. Z hľadiska pomerového zastúpenia stupňov vyjadrujúcich potrebu podpory a nepotrebnosť podpory a z hľadiska extrémnych pozícií na škále možno konštatovať, že celkovo najmenší počet respondentov zamietá potrebu podpory v oblasti Matematika a práca s informáciami, pričom je v rámci tejto oblasti jedno z najväčších zastúpení volieb extrémnej potrebnosti podpory. Táto vzdelávacia oblasť sa teda javí ako veľmi dôležitá z hľadiska poskytovanej podpory. Potreba stálej podpory je výraznejšie vyjadrená aj v Hudobnej výchove. Naopak nepotrebnosť podpory je systematicky vyjadrovaná v oblastiach Človek a príroda, Výtvarná výchova a Zdravie a pohyb.

Posledná položka dotazníka vyhodnocovala preferencie vo formách podpory pri zavádzaní iŠVP.

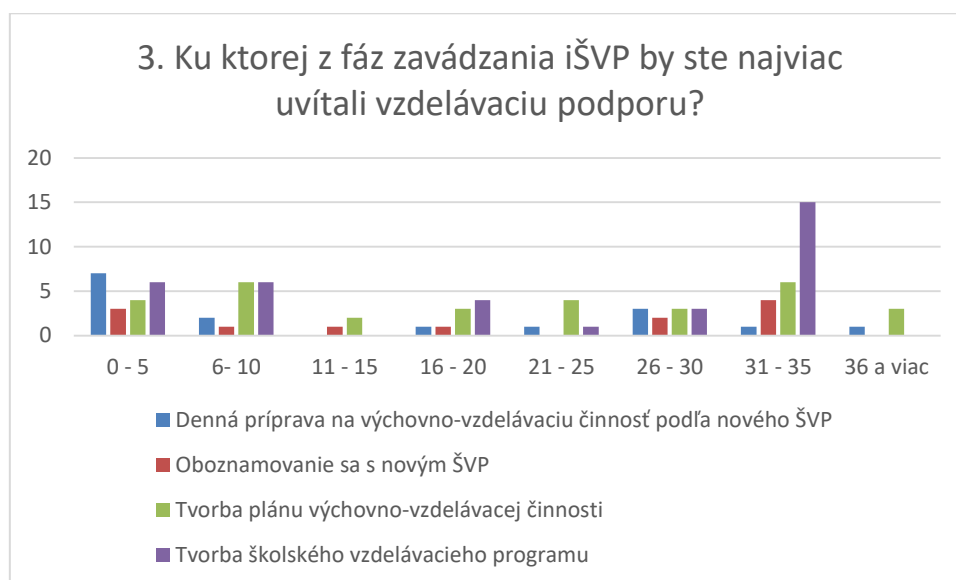
Z výsledkov vyplýva, že respondenti preferujú metodické materiály a prezenčné formy vzdelávacích aktivít ako workshopy a prednášky. Online konzultácie, online semináre a študijné texty nepredstavujú tie formy vzdelávania, ktorý by im vyhovoval.

Súvislosti spojené s dĺžkou pedagogickej praxe

Dĺžka pedagogickej praxe ako identifikačná položka je jednou z významných premenných, ktorá má vplyv na zavádzanie iŠVP. Učiteľky s dlhou pedagogickou praxou reflektujú zmeny v obsahu vzdelávania a v kurikule na dlhšom časovom kontinuu. Ich profesijné identifikácie sú hlbšie zakorenené, čo ovplyvňuje ich vzťah k vzdelávacím zmenám, na rozdiel od služobne mladších kolegyň. Preto je táto premenná veľmi relevantná aj pre realizovaný prieskum.

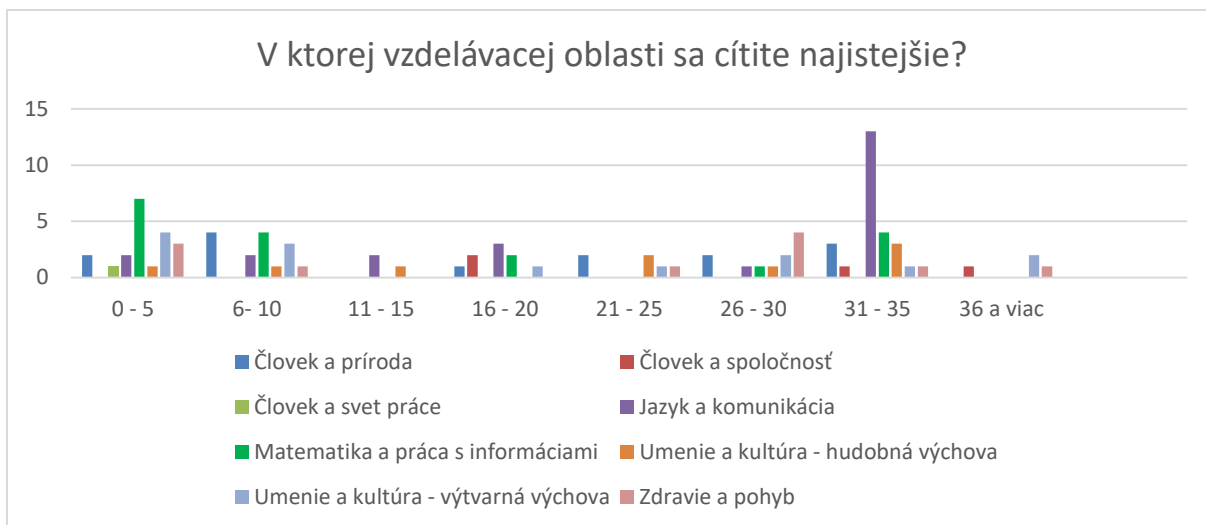
Už v prvej položke vlastného dotazníka sa ukazujú zásadné rozdiely. Vo všeobecnosti možno povedať, že veľmi špecifickú postojovú skupinu tvoria učiteľky s najdlhšou pedagogickou praxou, viac ako 30 rokov. Tieto respondentky najčastejšie spomedzi všetkých respondentiek volia stupeň „zmenila sa podstatne“, pomerne často aj stupeň „zmenila sa úplne“, ak sa majú vyjadriť k zmene obsahu vzdelávacej oblasti v iŠVP v porovnaní s predchádzajúcim. Najsilnejšie v porovnaní s ostatnými skupinami respondentov vnímajú zmenu vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a svet práce a Človek a spoločnosť. Ich postoje sú v porovnaní s ostatnými skupinami najextrémnejšie, poukazujú na radikálnu zmenu obsahov. Naopak, najviac neutrálnych volieb nachádzame v skupine služobne najmladších učiteliek, do 5 rokov praxe.

Medzi skupinami učiteliek s rôznou dĺžkou praxe možno zaznamenať istú relokáciu potrieb vzdelávacej podpory. Zatiaľ čo najskúsenejšie učiteľky preferujú v otázke č. 3 podporu pri tvorbe školského vzdelávacieho programu, najmenej skúsene učiteľky podporu pri dennej príprave na výchovno-vzdelávaciu činnosť. V skupine učiteliek s praxou medzi 5 - 20 rokmi zase rastie potreba pri tvorbe plánu výchovno-vzdelávacej činnosti.

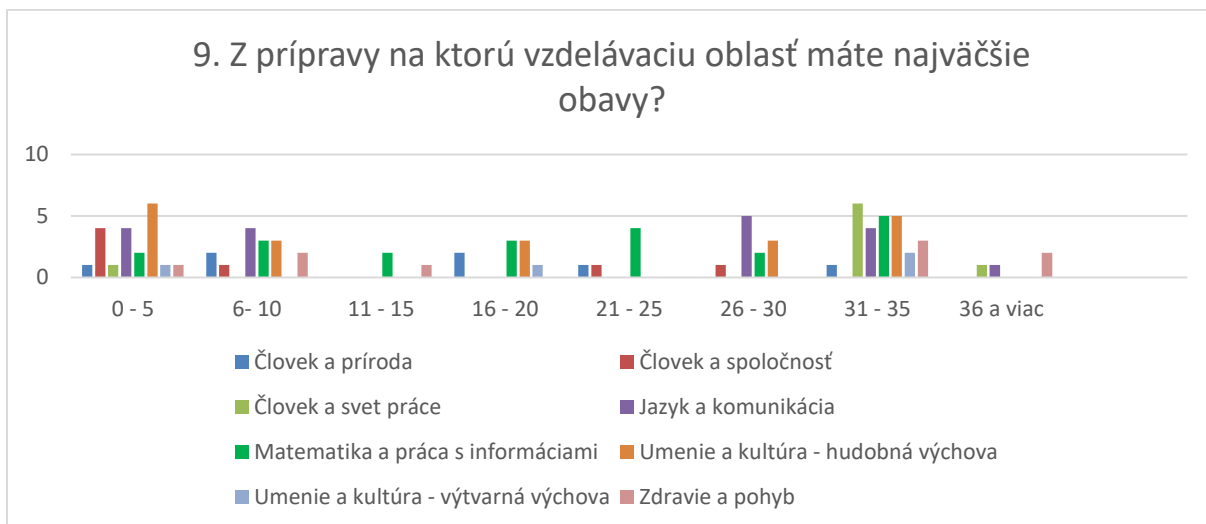
Isté relokácie možno zaznamenať aj vo štvrtej otázke, kde sa ukazuje, že u učiteliek s praxou nad 25 rokov sa posilňuje významnosť vnímanej podpory zo strany ministerstva školstva pri zavádzaní iŠVP. To isté možno povedať aj o metodickom združení na škole.

Z hľadiska istoty pri práci so vzdelávacími oblasťami evidujeme zaujímavé súvislosti (otázka č. 8).

Prvá je preferencia oblasti Jazyk a komunikácia u učiteliek s dĺžkou praxe nad 30 rokov. Druhou v poradí je u nich Matematika a práca s informáciami. U najmladších učiteliek je táto oblasťou najväčšej istoty, zatiaľ čo oblasť Jazyk a komunikácia ňou rozhodne nie je.

Obavy z prípravy na dané vzdelávacie oblasti vo vzťahu k dĺžke pedagogickej praxe ukazuje nasledujúci graf.

V skupine učiteľov s najkratšou praxou sa najčastejšie obavy spájajú s Hudobnou výchovou. U učiteliek s praxou nad 30 rokov vystupuje ako dominantná vzdelávacia oblasť Človek a svet práce, ktorá v žiadnej z ďalších skupín podľa dĺžky pedagogickej praxe nemá významné, naopak má skôr okrajové postavenie. Z hľadiska rovnomernosti rozdelenia obáv medzi skupinami podľa dĺžky praxe je typická vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia.

V otázke č. 10 sa ako špecifická skupina javí skupina učiteliek s najkratšou praxou. Oproti ostatným skupinám učiteliek výrazne vyžadujú podporu vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami (kde kontrastujú so zdôraznením nepotrebnosti podpory u učiteliek s viac ako 30-ročnou praxou), taktiež aj v oblasti Hudobnej výchovy a Zdravia a pohybu (kde v podstate kopírujú skupinu učiteliek s praxou 6 - 10 rokov).

Súvislosti spojené s ukončeným vzdelaním

V učiteľskej verejnosti existujú isté predstavy o profiloch absolventov, špecifických spôsobilostiach a pracovných rutinách učiteliek s úplným stredoškolským pedagogickým vzdelaním, s bakalárskym vzdelaním a magisterským vzdelaním. Zohľadnenie týchto vstupných premenných môže taktiež priniesť užitočný vhľad do vnímania procesu implementácie iŠVP.

Pri posudzovaní zmien v obsahu vzdelávacích oblastí stredoškolačky najčastejšie uvádzali, že podstatnou zmenou prešla oblasť Človek a príroda, Človek a spoločnosť a Človek a svet práce. Najviac by uvítali podporu pri tvorbe školských vzdelávacích programov. Vysokoškolačky magisterky by zase preferovali podporu pri tvorbe plánu výchovno-vzdelávacej činnosti.

Platí, že čím nižšie vzdelanie, tým väčšia snaha oprieť sa o oficiálne štátne inštitúcie a orgány. Stredoškolačky v najväčšej miere zdôrazňujú potrebu podpory zo strany ministerstva školstva a štátnej školskej inšpekcie pri implementácii iŠVP. Podpora zo strany metodického združenia je zase najviac zdôrazňovaná magisterkami v odbore. Význam podpory zo strany vysokých škôl nie je zdôrazňovaný len vysokoškolačkami. Miera zdôrazňovania je porovnateľná aj u stredoškolačok.

Prvenstvo v istote stredoškolačok patrí oblasti Zdravie a pohyb. Tak magisterky ako aj bakalárky sú podľa ich vnímania najistejšie vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia.

Zatiaľ čo stredoškolačky majú najväčšie obavy z prípravy na vzdelávacie oblasti Jazyk a komunikácia a Hudobná výchova, u vysokoškolačok magisteriek je to Matematika a práca s informáciami a u bakalárok Hudobná výchova.

Sumár

- Zmeny vo vzdelávacích oblastiach oproti predchádzajúcemu stavu boli najviac vnímané v prípade vzdelávacích oblastí Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť a Človek a svet práce. Vo „výchovných“ vzdelávacích oblastiach nebola zmena vnímaná tak intenzívne.
- Výsledky poukazujú na vytvorenie priaznivých podmienok pre implementáciu iŠVP. Jednak sa inovovaný ŠVP javí byť ako respondentom blízky, oboznamovanie a práca s ním sa javia ako nenáročné a zároveň výsledky poukazujú na vysokú mieru asistencie zo strany projektových aktivít, ktoré umožňujú respondentom vnímať tvorbu ŠkVP, plánu výchovno-vzdelávacej činnosti a dennej prípravy na výchovno-vzdelávaciu činnosť ako nenáročnú.
- Ako ťažiskové oblasti vzdelávacej podpory sú učiteľkami identifikované oblasti tvorby plánov výchovno-vzdelávacej činnosti a tvorby školského vzdelávacieho programu.
- Ako najvýznamnejší hráči v implementácii reformy a poskytovaní podpory pri zavádzaní iŠVP boli učiteľkami identifikovaní ŠPÚ a MPC.
- Hlavným príjemcom vzdelávacej podpory by mala byť celá materská škola, nie jednotlivé skupiny zamestnancov.
- Respondenti považujú za najdôležitejší zdroj informácií priame vzdelávanie a aktuálne informácie na oficiálnych stránkach štátnych inštitúcií a orgánov.
- Z podporných materiálov respondenti najvyššie hodnotili prínos adaptácií výkonových štandardov pre jednotlivé vzdelávacie oblasti a výkonové úrovne a východiská plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti s ukázkami. Všetky podporné materiály hodnotili ako prínosné.
- Celkovo najmenší počet respondentov zamietla potrebu podpory v oblasti Matematika a práca s informáciami, pričom je v rámci tejto oblasti jedno z najväčších zastúpení volieb extrémnej potrebnosti podpory. Táto vzdelávacia oblasť sa teda javí ako veľmi dôležitá z hľadiska poskytovanej podpory. Potreba stálej podpory je výraznejšie vyjadrená aj v Hudobnej výchove. Naopak nepotrebnosť podpory je systematicky vyjadrovaná v oblastiach Človek a príroda, Výtvarná výchova a Zdravie a pohyb.
- Respondenti preferujú metodické materiály a prezenčné formy vzdelávacích aktivít ako workshopy a prednášky. Online konzultácie, online semináre a študijné texty nepredstavujú tie formy vzdelávania, ktorý by im vyhovoval.
- Učiteľky s viac ako 30-ročnou praxou sú veľmi citlivé na kurikulárne inovácie, ich postoje sú v porovnaní s ostatnými skupinami najextrémnejšie.
- Najskúsenejšie učiteľky preferujú podporu pri tvorbe školského vzdelávacieho programu, najmenej skúsene učiteľky podporu pri dennej príprave na výchovno-vzdelávaciu činnosť.
- Stredoškolačky v najväčšej miere zdôrazňujú potrebu podpory zo strany ministerstva školstva a štátnej školskej inšpekcie pri implementácii iŠVP. Podpora zo strany metodického združenia je zase najviac zdôrazňovaná magisterkami v odbore.